

Mare de Déu de Paller

Bagà

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Paller.
Emplaçament A l'església de Paller de Dalt.

Coordenades:

Latitud: 42.26688
Longitud: 1.87586
UTM Est (X): 407291
UTM Nord (Y): 4680020

Classificació

Número de fitxa 08016-9
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Objecte
Estil / època: Modern Barroc
Segle XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari IPAC nº 3001, any 1982
Generalitat i altres inventaris
Accés Restringit
Ús actual: Religios
Titularitat Privada accessible
Titular: Bisbat de Solsona. Palau Episcopal. 25280 SOLSONA
Fitxes associades:
[Paller de Dalt](#)
[Santuari de Paller / Paller de Baix](#)
Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua
Data de registre de la fitxa: dt., 11/11/2003 - 01:00

Descripció

Imatge de la Verge de petites dimensions (57 cm), de fusta policromada i amb estofat daurat. Està representada dempeus i molt ben proporcionada. Amb la mà esquerra suporta al nen que no està ben dimensionat ja que és molt gros comparat amb la Mare de Déu i que sosté una bola del món amb les dues mans. Les dues imatges porten corona. La Verge porta túnica lligada al cos i mantell que li tapa els cabells i li cobreix les espatlles quedant recollit per la mà esquerra; a la mà dreta porta un ceptre daurat. La imatge està ubicada en el cambril darrera del retaule barroc i centrant aquest. Es desconeix l'autor, tot i que la factura ens permet datar-la al segle XVIII. És coneguda com la Mare de Déu de Paller o dels Banyadors.

Observacions:

Per accedir a l'església s'ha de demanar que obrin els encarregats de l'hostal i restaurant. L'aplec al santuari de Paller es celebra el 8 de setembre, dia de les Mares de Déu trobades. A una vitrina de l'església parroquial de Sant Esteve es guarda un mantell de brocat d'or que va ser donat per la baronessa de Pinós (duquessa de Medinaceli) datat entre els segles XVI i XVII. Hi ha diferents propostes de la provenença d'aquest topònim. Alguns proposen que ve de palearia, mot llatí que significa barballera, és a dir, una costa o tossal. També pot derivar de Palea Arx, que vol dir "fortalesa antiga", que pot fer referència a la plataforma on es trobava el santuari. En tot cas sembla que no procediria de palla, fonamentalment perquè la zona no és d'agricultura de cereal. Mapa Topogràfic Moixeró-La Tosa, Parc natural Cadí-Moixeró, editorial Alpina, 2002. E/ 1:25.000.

Història

L'antiga imatge que es venerava a Paller no es conserva. Podia tractar-se d'una imatge romànica, del segle XIII, que possiblement Mn. Serra Vilaró traslladés al Museu Diocesà de Solsona junt amb altres a inicis del segle XX. En aquest Museu encara hi ha alguna imatge sense catalogar i possiblement una d'elles sigui la que procedeix de Paller. La tradició diu que la imatge va ser trobada per un pastor molt a prop del mas Paller de Dalt, dins una balma camí de La Foradada, que avui és colgada en construir-se una pista que porta de Paller de Baix a Paller de Dalt. A l'esplanada de Paller de Dalt es va construir el primer santuari que al segle XIII ja existia i que va ser reconstruït durant el renaixement. A mitjans del segle XVIII fou construït un nou santuari al lloc dels Banyadors, més proper a Bagà. Cèsar August Torras esmenta la imatge en el seu viatge al Pirineu l'any 1905 (Torras). L'any 1775 foren netejades les corones de la Verge i del nen per l'argenter de Puigcerdà Frances Reynés, operació que es repetí l'any 1871. L'any 1872 fou refeta la corona de la Verge al mancar-li moltes peces de plata. En un inventari de 1772 es fa referència a tots els vestits de la Mare de Déu de Paller que també són esmentats en la documentació de l'Arxiu de Bagà (Serra Vilaró, 1935, 1989). Totes aquestes dades correspondrien a la imatge actual. La Mare de Déu de Paller tenia els seus goigs, que van ser encarregats a Joan Patzi, mestre de capella a Manresa, l'any 1782. L'edició dels goigs es repetí els anys 1825 i 1845.

Bibliografia

CABALLÉ, F. (1993). El santuari de Paller, deu anys de restauració. L'Erol, nº 42, p. 40-41. CABALLÉ, F. (1995). A l'ombra de Paller: el santuari de la Mare de Déu de Paller. Columna, Albí. ROSINYOL, J.M. (1996). Les Marededéus del Berguedà (segle XII al XV). Ed. Amics del Romànic del Berguedà. SERRA VILARÓ, J. (1930). Baronies de Pinós i Mataplana. Investigació als seus arxius. 3 vols. Reedició de 1989

del Centre d'Estudis Baganesos. SERRA VILARÓ, J. (1935). El santuari de la Mare de Déu de Paller, que es venera a la molt noble vila de Bagà. Tarragona. VILADÉS, R. (1999). Santuari de Paller. Ed. L'Espill. Berga.

